

Sygn. akt VIII U 307/15

wyrok po sprostowaniu

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy
Protokolant:	Małgorzata Skirło

po rozpoznaniu w dniu 18 grudnia 2015 r. w Gliwicach

sprawy Z. M. (M.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury górniczej

na skutek odwołania Z. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 14 stycznia 2015 r. **nr** (...) 5 (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu Z. M. prawo do emerytury górniczej od września 2014 r.

(-) SSO Jolanta Łanowy

Sygn. akt: VIII U 307/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 stycznia 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu Z. M. prawa do emerytury górniczej, ze względu na udowodnienie jedynie 18 lat, 10 miesięcy i 19 dni okresów pracy górniczej łącznie z okresami równorzędnymi z pracą górniczą, w tym 18 lat, 10 miesięcy i 19 dni pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015r. poz. 748, ze zm.).

W odwołaniu od wskazanej decyzji ubezpieczony wniósł o jej zmianę i stwierdzenie iż spełnia warunki do nabycia prawa do emerytury górniczej. Na uzasadnienie podniósł, iż do nabycia spornego świadczenia uprawniają go lata przepracowane w Przedsiębiorstwie (...) S.A. Oddział Robót Wiertniczych M.. Skarżący wskazał, że w firmie tej wykonywał prace wyłącznie na terenie Kopalni (...), która była kopalnią otworową. Przez cały okres wykonywania pracy w tej kopalni realizował swoje obowiązki służbowe wyłącznie jako

pomocnik wiertacza. Zatem, w jego ocenie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę górniczą, zaś ZUS ze względu na nieścisłości w świadectwie pracy odmawia uznania takiego charakteru tej pracy.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS Oddział w Z., podtrzymał swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu decyzji. Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, argumentując, iż w okresie od 1 stycznia 1991r. do 31 stycznia 1999r. ubezpieczony pracował na stanowisku młodszego górnika – wiertnika, a stanowisko takie nie figuruje w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994r. w sprawie określenia niektórych stanowisk prac górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtora krotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz.U. Nr 2, poz. 8).

Sąd ustalił co następuje :

Ubezpieczony Z. M., urodzony (...), w dniu 22 września 2014r. wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury górniczej w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2015r. poz. 748, ze zm.).

Na podstawie załączonych do wniosku świadectw pracy organ rentowy uwzględnił mu 18 lat, 10 miesięcy i 19 dni okresów pracy górniczej łącznie z okresami równorzędnymi z pracą górniczą, w tym 18 lat, 10 miesięcy i 19 dni okresów pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1 ustawy emerytalnej.

Zaskarżoną decyzją ZUS odmówił mu przyznania świadczenia emerytalnego z uwagi na brak wymaganego okresu pracy górniczej.

Do okresu pracy górniczej organ rentowy nie zaliczył skarżącemu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) S.A. Oddział (...) Wiertniczych M. od 1 stycznia 1991r. do 31 stycznia 1999r., gdzie zajmował stanowisko młodszego górnika – wiertnika.

Ubezpieczony Z. M. oświadczył, że nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. Wiek 50 lat ukończył z dniem (...)

W toku procesu Sąd ustalił, iż od 13 września 1982r. do 31 grudnia 1990r. ubezpieczony pracował w Przedsiębiorstwie (...) S.A. Oddział (...) Wiertniczych M. jako operator agregatu cementacyjnego. Jego praca polegała na obsłudze i konserwacji tego agregatu. Pracę wykonywał na polu górniczym.

Następnie ustalono, że ubezpieczony w okresie od 1 stycznia 1991r. do 31 stycznia 1999r. pracował na terenie Kopalni (...) na stanowisku młodszego górnika – wiertnika i stale wykonywał prace związane z przemieszczaniem, ustawianiem i pomocą przy obsłudze urządzenia wiertniczego służącego do wiercenia otworów, za pomocą których wydobywano siarkę ze złoża. Jako młodszy górnik faktycznie wykonywał obowiązki pomocnika wiertacza. Do jego obowiązków należało najeżdżanie wieży wiertniczą na miejsce wykonania odwiertu, pionowanie wieży, ustawianie pomostów roboczych i przewodu wiertniczego oraz płuczki niezbędnej przy wykonywaniu odwiertów, czyszczenie końcówek wierzących, bieżące naprawy i konserwacja urządzenia wiertniczego. Pracę wykonywał na polu górniczym. Jego bezpośrednim przełożonym w tam czasie był każdorazowo wiertacz obsługujący wiertnicę i mający do pomocy około 3 pomocników.

Sąd ustalił ponadto, iż kopalnia (...) była kopalnią otworową siarki i eksploatacja na jej terenie odbywała się wyłącznie w tej technologii wydobywania. Nie stosowano natomiast technologii odkrywkowej.

Powyższy stan faktyczny ustalił Sąd na podstawie: wyjaśnień odwołującego (zapis nagrania protokołu z rozprawy w dniu 22 maja 2015r. minuty od 1.39 i nast. oraz w dniu 18 grudnia 2015r. minuty od 2.19 i nast.), zeznań świadków: A. K.

i H. K. (k. 38-39) przesłuchanych w drodze pomocy prawnej przez Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu, akt osobowych ubezpieczonego (koperta k. 14) oraz akt emerytalnych ubezpieczonego dołączonych do akt sprawy.

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz na rozstrzygnięcie sprawy. W szczególności Sąd dał w pełni wiarę zeznaniom świadków i wyjaśnieniom ubezpieczonego, gdyż są spójne i wzajemnie się potwierdzają. Należy również podkreślić, że zarówno świadkowie, jak i sam ubezpieczony precyzyjnie i w sposób nie budzący najmniejszej wątpliwości określili charakter pracy odwołującego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego, Z. M. zasługuje na uwzględnienie.

Przesłanki nabycia prawa do emerytury górniczej określa ustawa z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2015r. poz. 748, ze zm.).

Według treści art. 50a ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych górnicza emerytura przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1)ukończył 55 lat życia;

2)ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1;

3)nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;

Zgodnie z ust. 2 wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wynosi 50 lat

Po myśli art. art. 50b ww. ustawy przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej uwzględnia się okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą, będące okresami składkowymi lub nieskładkowymi w rozumieniu ustawy, z tym że okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą uwzględnia się, jeżeli praca ta wykonywana była co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy.

Z kolei definicję pracy górniczej zawiera art. 50c, który w ust 1, pkt 4 stanowi, iż: „Za pracą górniczą uważa się zatrudnienie na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża, przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych, a także w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki i ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa”.

Nie można również pominąć normy zawartej w art. 194, zgodnie z którą: „do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w ustawie pozostają w mocy przepisy wykonawcze wydane na podstawie ustaw i dekrety wymienionych w art. 195, jeżeli nie są sprzeczne z przepisami niniejszej ustawy”.

W tym miejscu należy zacytować przepisy wykonawcze, które doprecyzowują cytowane wyżej przepisy ustawy emerytalnej i w swojej treści określają stanowiska

w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki, na których zatrudnienie uważa się za pracę górniczą. W tej materii swoją moc obowiązującą zachowały dotychczas dwa akty wykonawcze. Pierwszym z nich jest zarządzenia Nr 9 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 grudnia 1994r. w sprawie określenia stanowisk kierownictwa ruchu i dozoru ruchu pod ziemią, w kopalniach siarki i kopalniach węgla brunatnego, na których zatrudnienie uważa się za pracę górniczą. I tak stanowiska kierownictwa

ruchu i dozoru ruchu w podmiotach gospodarczych wykonujących dla kopalń siarki roboty górnicze określa załącznik nr 2, zaś takie stanowiska w kopalniach siarki określa załącznik nr 3. Uwzględniając jednak fakt, iż przepis ten określa stanowiska stricte dozoru i kierownictwa ruchu, zaś zajmowane przez odwołującego stanowiska do takich nie należało, zatem nie będzie on miał zastosowania w niniejszej sprawie.

Drugim aktem wykonawczym jest rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty. (Dz. U. z 1995r., Nr 2, poz. 8), które w załączniku nr 1 określa stanowiska na których zatrudnienie uważa się za pracę górniczą w kopalniach siarki oraz w przedsiębiorstwach i w innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla tych kopalń. I tak w punkcie 23 tego załącznika wymieniono „pomocnika wiertacza na polach górniczych w kopalni otworowej”.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie pozostawał zatem rozmiar posiadanego przez ubezpieczonego okresu pracy górniczej, łącznie z okresami równorzędnymi z pracą górniczą, bowiem do okresu pracy górniczej organ rentowy nie zaliczył skarżącemu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) S.A.O. W. M. w okresie od 1 stycznia 1991r. do 31 stycznia 1999r. A zatem należało odpowiedzieć na pytanie czy wymieniony okres pracy ubezpieczonego można zaliczyć jako okresy pracy górniczej.

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd przyjął, że sporny okres czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) S.A.O. W. M. jest okresem pracy górniczej w rozumieniu cytowanych wyżej przepisów.

W wymienionym okresie ubezpieczony mimo nominalnego przypisania mu stanowiska młodszego górnika – wiertnika faktycznie wykonywał pracę jedynie na stanowisku pomocnika wiertacza na polach górniczych kopalni otworowej siarki, gdzie zajmował się wyłącznie pracami przy obsłudze i konserwacji maszyny wiertniczej na polach górniczych. W załączniku nr 1, poz. 23 powołanego wyżej rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994r. przewidziano stanowisko pomocnika wiertacza na polach górniczych w kopalni otworowej i takie też, w ocenie Sądu, stanowisko faktycznie zajmował ubezpieczony przez cały sporny okres zatrudnienia. Z kolei odmienne nazewnictwo stanowisk przyjęte w tym czasie u pracodawcy skarżącego było, w ocenie Sądu skutkiem przyjęcia odmiennej nomenklatury, którego negatywnych skutków nie może ponosić ubezpieczony.

Podkreślić należy, iż organ rentowy w żaden sposób nie wykazał, że praca ubezpieczonego nie była pracą górniczą. Oparł się nadto wyłącznie na treści świadectwa pracy, kwestionując nazewnictwo stanowiska pracy ubezpieczonego podczas gdy - zgodnie z poglądem utrwalonym w orzecznictwie (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984r., III UZP 6/84, publ. LEX nr 14625) – w postępowaniu przed sądem fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia mogą być dowodzone wszelkimi dostępnymi środkami, a do sądu należy ocena ich wiarygodności i poczynienie własnych ustaleń faktycznych. Brak potwierdzenia przez pracodawcę wykonywania przez ubezpieczonego pracy górniczej przez cały okres zatrudnienia, nie pozbawia pracownika prawa dowodzenia charakteru wykonywanej pracy wszelkimi dostępnymi środkami.

Po uwzględnieniu spornego okresu od 1 stycznia 1991r. do 31 stycznia 1999r. jako okresu pracy górniczej – z wyłączeniem okresów nieskładkowych - zasiłków chorobowych - ubezpieczony łącznie udowodnił wymagany okres 25 lat pracy górniczej (w tym 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50 c ust. 1).

Reasumując; według oceny Sądu odwołujący Z. M. spełnił wszystkie przesłanki wynikające z treści przepisów dotyczących prawa do emerytury górniczej, a mianowicie art. 50a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2015r. poz. 748, ze zm.) pozwalające na przyznanie mu prawa do tego świadczenia od września 2014r. tj. od miesiąca zgłoszenia wniosku.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

(-) SSO Jolanta Łanowy